

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Savska cesta 62, Zagreb

Poslovni broj: PŽ-1050/2024-4

R E P U B L I K A H R V A T S K A

R J E Š E N J E

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Raoula Dubravca, predsjednika vijeća, Ivane Mlinarić, suca izvjestitelja i Lenke Čorić, člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja VICTA d.o.o. u stečaju, Karlovac, Brezova Glava 20, OIB: 52459172681, kojeg zastupa punomoćnik Ivan Gjurašić, odvjetnik iz Zagreba, protiv tuženika PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. iz Zagreba, Radnička cesta 50, OIB: 02535697732, kojeg zastupa punomoćnik Ivan Kapor, odvjetnik iz Zagreba, radi naknade štete, odlučujući o žalbama tužitelja i tuženika protiv presude Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-852/2023 od 2. veljače 2024., u sjednici vijeća održanoj 1. listopada 2024.

r i j e š i o j e

Ukida se presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-852/2023 od 2. veljače 2024. i predmet vraća prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-852/2023 od 2. veljače 2024.

- u točki I. izreke odbijen je prvotno postavljeni tužbeni zahtjev koji glasi na (I.) isplatu glavnice iznosa obične štete – ukradena imovina (propast stvari) u iznosu od 35.634,08 EUR s pripadajućim zateznim kamatama koje teku od 13. rujna 2015. do isplate, (II.) isplatu glavnice iznosa obične štete – umanjenje vrijednosti imovine uslijed proteka vremena (amortizacija) u iznosu od 755.551,91 EUR s pripadajućim zateznim kamatama koje teku od 13. rujna 2015. do isplate, (III.) isplatu glavnice iznosa štete radi izmakle koristi (dobiti) u iznosu od 4.701.235,66 EUR s pripadajućim zateznim kamatama koje na točkama a.) do o.) pobliže određene iznose te glavnice teku od pobliže određenih datuma do isplate, te (IV.) isplatu glavnice na ime pravične novčane naknade radi povrede prava osobnosti iznosa od 221.625,14 EUR s pripadajućim zateznim kamatama koje teku od donošenja presude;

- u točki II. izreke usvojen je alternativno postavljeni tužbeni zahtjev koji glasi na isplatu na (I.) isplatu glavnice iznosa obične štete – ukradena imovina (propast stvari) u iznosu od 35.634,08 EUR s pripadajućim zateznim kamatama koje teku od 2. veljače 2024. do isplate, (II.) isplatu glavnice iznosa obične štete – umanjenje

vrijednosti imovine uslijed proteka vremena (amortizacija) u iznosu od 755.551,91 EUR s pripadajućim zateznim kamatama koje teku od 2. veljače 2024. do isplate, (III.) isplatu glavnice iznosa štete radi izmakle koristi (dobiti) u iznosu od 4.701.235,66 EUR s pripadajućim zateznim kamatama koje teku od 2. veljače 2024. do isplate, te (IV.) isplatu glavnice na ime pravične novčane naknade radi povrede prava osobnosti iznosa od 3.000,00 EUR s pripadajućim zateznim kamatama koje teku od 2. veljače 2024., pri čemu je stopa zateznih kamata na sve navedene iznose određena „za svako polugodište uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primjenjivala na svoje glavne operacije refinanciranja koje je objavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za pet postotnih poena“;

- u točki III. izreke odbijen je tužiteljev zahtjev za isplatu kamata na glavicu iznosa obične štete koja teče od 13. rujna 2015. do 19. lipnja 2023., u iznosu od 23.156,69 EUR, zahtjev za isplatu kamata na ime obične štete umanjene vrijednosti nekretnina i pokretnina uslijed proteka vremena koja teče od 13. rujna 2015. do 19. lipnja 2023. u iznosu od 499.369,13 EUR, zahtjev za naknadu zateznih kamata na ime izmakle dobiti na dan 19. lipnja 2023. u iznosu od 947.877,93 EUR;

- u točki IV. izreke odbijen je tužiteljev zahtjev za isplatu iznosa od 218.625,14 EUR sa zateznim kamatama na ime naknade štete radi povreda prava osobnosti;

- u točki V. izreke naloženo je tuženiku namiriti tužitelju trošak parničnog postupka u iznosu od 96.637,26 EUR sa zakonskim zateznim kamatama koje teku od 2. veljače 2024. pa sve do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primjenjivala na svoje glavne operacije refinanciranja koje je objavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za pet postotna poena sve u roku od 15 dana;

- te je u točki VI. odbijen tužiteljev zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 426.058,82 EUR.

Rješenjem sadržanim u istoj odluci, koje svojim žalbama ne pobijaju ni tužitelj ni tuženik, dopuštena je preinaka tužbe od 15. studenoga 2023.

2. Tako je prvostupanjski sud odlučio o zahtjevima za naknadu štete sadržanima u podnesku od 15. studenog 2023., kojim je tužitelj nakon provedenih vještačenja konačno specificirao svoj tužbeni zahtjev, tako da sada traži na ime obične štete u vidu ukradene imovine iznos od 35.634,08 EUR, na ime obične štete uslijed umanjivanja vrijednosti imovine uslijed proteka vremena iznos od 755.551,91 EUR, na ime izmakle koristi iznos od 4.701.236,66 EUR, na ime pravične novčane naknade iznos od 221.625,14 EUR te troškove ovog parničnog postupka sa zateznim kamatama. Tužitelj je istim podneskom postavio i „alternativni tužbeni zahtjev ukoliko bi sud smatrao da tužitelj ima pravo na naknadu štete prema onoj visini utvrđenoj na dan donošenja presude“. Tužitelj je istim podneskom naveo da je istim zahtjevom umanjio dobiveni iznos kamata za već obračunate i naplaćene kamate u iznosu od 1.192.578,14 EUR. To usklađivanje tužbenog zahtjeva s nalazom vještaka prvostupanjski sud je ocijenio u tehničkom smislu dopuštenom preinakom tužbe.

3. Tužitelj je podnio žalbu protiv navedene odluke, pobijajući izričito točku I., III., IV. i VI. presude, tj. onaj dio s kojim nije uspio, zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. Nejasnim i proturječnim drži

obrazloženje odluke kojom je prvotni tužbeni zahtjev odbijen, a nejasnim drži i obrazloženje tijeka kamata na dosuđeni alternativni tužbeni zahtjev. Drži da je tako tužitelj oštećen i u pogledu troškova, jer to mijenja omjer uspjeha u sporu. Vezano uz odbijanje pretežnog dijela iznosa koji se tiče povrede prava osobnosti drži protivnim recentnoj sudskoj praksi, u kojoj se dosuđuju iznosi od 5 do 10% sveukupne štete, koliko je tužitelj i zatražio.

4. Tuženik je podnio žalbu protiv navedene presude, koju je dopunio unutar žalbenog roka, pobijajući je u točkama II. i V., tj. u dijelu kojim mu je naloženo platiti iznose utužene glavnice sa sporednim potraživanjima i naknaditi parnični trošak, i to zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka (osobito one iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a), pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, navodeći u bitnom da je odluka nejasna, nerazumljiva i proturječna. U bitnom problematizira proces utvrđivanja odlučnih činjenica pri odlučivanju o izmakloj dobiti, navodeći da prijedlog za financiranje, koji je vještaku poslužio kao polazište za izračun, predstavlja samo projekciju budućeg poslovanja; da je u odnosu na naknadu štete zbog navodne propasti stvari i umanjenja vrijednosti navodno ukradene robe izostalo valjano argumentirano obrazloženje, odnosno ono se svodi na pogrešno tumačenje odredaba o prijelazu rizika, a tuženik tvrdi i da je eventualna šteta posljedica prodavateljeva propusta glede čuvanja stvari i kupčeva propusta da prodavatelju istakne prigovor s osnove nedostatka stvari; u odnosu na prigovor zastare drži da je uređeni tužbeni zahtjev zapravo povećanje novim zahtjevima za naknadu štete za novo razdoblje koje nije bilo predmet inicijalne tužbe, pa da je parnicu glede razdoblja od 2017. do 2023. trebalo smatrati pokrenutom 15. studenoga 2023., što bi značilo da je primjenom trogodišnjeg zastarnog roka dio zahtjeva trebalo odbiti kako je to tuženik istaknuo u podnesku od 11. prosinca 2023.; da je visinu štete sud odredio uzevši „zdravo za gotovo“ procjenu sudskog vještaka, ispustivši kao nepotrebnu bilo kakvu ocjenu tog dokaza, kao i obrazložiti bilo koju drugu odlučnu činjenicu bitnu za odluku o glavnoj stvari; postavlja pitanje na temelju čega je odlučeno o visini izmakle dobiti, koja znatno premašuje godišnje iznose dobiti koje tužitelj ima u svome poslovanju, slijedom čega ocjenu o višemilijunskom iznosu naknade štete zbog izmakle dobiti drži nerazumnom i arbitrarnom; te da je dosuđena stopa zakonskih zateznih kamata koja ne postoji. Imajući u vidu sve navedeno, predlaže ukinuti prvostupanjsku presudu u pobijanom dijelu te vratiti predmet na ponovno odlučivanje prvostupanjskom sudu.

5. Odgovor na žalbu podnio je tužitelj, osporavajući žalbene navode.

6. Žalbe su osnovane.

7. Pobijana presuda ispitana je na temelju odredbe čl. 365. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23; dalje: ZPP) u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz odredbe čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava.

8. Predmet spora je zahtjev tužitelja da mu tuženik plati pobliže određene iznose glavnica s osnove naknade štete (obične štete, naknade za izmaklu dobit te za povredu prava osobnosti), koju mu je tuženik, tj. njegov pravni prednik, uzrokovao neispunjenjem ugovorne obveze, odnosno neisplatom ugovorenog namjenskog kredita, koja predstavlja štetnu radnju. Nadalje je sporan prigovor zastare te visina tužbenog zahtjeva.

9. Takav tužbeni zahtjev tužitelj u bitnom zasniva na tvrdnji da je tuženik odgovoran za štetu jer njegov pravni prednik Veneto Banka d.d. nije ispunio ugovornu obvezu iz 2008. godine, koja se sastojala u isplati iznosa kredita od 1.300.000,00 EUR, namijenjenog za financiranje kupnje i povećanje kapaciteta postojećeg pogona za proizvodnju i preradu mesa u Tušiloviću od društva Promes d.o.o., koje je imalo uhodane poslovne odnose s velikim trgovačkim lancima poput Lidla, Kauflanda i Metroa, slijedom čega je za tužitelja nastupila šteta u vidu izmakle koristi, a uslijed odugovlačenja s isplatom, na koju je tuženik naposljetku bio prisiljen tek pravomoćnom presudom, za tužitelja su nastali i drugi vidovi štete pojašnjeni u tijeku prvostupanjskog postupka.

10. Nakon provedenog dokaznog postupka, u kojemu je provedeno i kombinirano vještačenje po vještacima tri struke (financijske, prehrambene i strojarske) kako bi se utvrdile odlučne činjenice, prvostupanjski sud je prihvatio „alternativni“ tužbeni zahtjev u odnosu na tuženika, a prvotni zahtjev u odnosu na istog tuženika odbio kao neosnovan.

11. Prema ocjeni ovog suda, iz postavljenih tužbenih zahtjeva jasno je da se ne radi o pravnoj situaciji u kojoj tužitelj na temelju određenog građanskopravnog odnosa ima alternativnu tražbinu prema tuženiku (u tom slučaju bio bi ovlašten postaviti alternativni tužbeni zahtjev). U tom smislu „alternativno“ znači da onaj, u čiju je korist alternativnost zasnovana, može izabrati kakav će zahtjev postaviti (ako je na tužitelju pravo izbora) ili koji će od alternativnih zahtjeva ispuniti (ako je na tuženiku pravo izbora).

12. Prema odredbi čl. 32. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj: 35/05, 41/08, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 145/23 i 155/23; dalje: ZOO), ako neka obveza ima dvije ili više činidaba, ali je dužnik dužan ispuniti samo jednu da bi se oslobodio obveze, pravo izbora, ako ništa drugo nije ugovoreno, pripada dužniku, i obveza prestaje kada on ispuni činidbu koju je izabrao. Kada bi se doista radilo o alternativnom tužbenom zahtjevu, on bi trebao sadržavati sve alternativne činidbe i ovlaštenje tuženika da se ispunjenjem bilo koje od njih oslobađaju od obveze.

13. Dakle, da bi se moglo postaviti alternativni tužbeni zahtjev, potrebno je da se obveza sastoji od dvije ili više činidaba. Kako to ovdje očito nije slučaj, ne radi se o alternativnom tužbenom zahtjevu, unatoč tome što ga je tužitelj tako pogrešno označio u svome podnesku od 15. studenoga 2023. (list 1814. spisa). Naime, tužitelj podneskom od 15. studenoga 2023. zapravo traži da se prihvati samo jedna od dviju verzija istaknutog zahtjeva (verzije se razlikuju jedino u pogledu sporednih potraživanja), a izbor verzije prepušta nahođenju suda, po kriteriju datuma koji bi

trebalo uzeti za početak tijeka zateznih kamata, odnosno kojeg bi datuma trebalo uglavničiti dio zateznih kamata.

14. Ne radi se ni o situaciji u kojoj tužitelj tužbom obuhvaća više tuženika i traži da tužbeni zahtjev bude prihvaćen prema sljedećem tuženiku u slučaju da bude pravomoćno odbijen prema onome koji je u tužbi naveden prije njega (čl. 197. st. 1. ZPP-a), kao ni o situaciji iz čl. 188. st. 2. ZPP-a, jer tužitelj ne ističe više tužbenih zahtjeva koji bi se sadržajno odnosili na različita glavna potraživanja protiv istog tuženika, tražeći da sud prihvati sljedeći od tih zahtjeva ako nađe da onaj koji je prije njega istaknut nije osnovan.

15. U obje verzije suštinski istovjetnog postavljenog zahtjeva tužitelj traži da mu tuženik ispuní istu obvezu (tj. plati istovjetne novčane iznose glavnica po osnovi istih naknada štete – obične štete (35.634,08 EUR ukradena imovina (propast stvari), 755.551,91 EUR (amortizacija)), izmakle dobiti (4.701.235,66 EUR) i povrede prava osobnosti (221.625,14 EUR)) na temelju iste činjenične i pravne osnove, pri čemu je razlika između te dvije verzije jedino u datumima od kojih bi na navedene iznose, koji čine glavicu, počele teći zakonske zatezne kamate.

16. Stoga se o njima (o tim dvjema verzijama istovjetnog tužbenog zahtjeva) ne može odlučivati tako da se prvi odbije kao neosnovan, a potom o drugom zahtjevu odlučuje, kao da se radi o eventualnoj kumulaciji tužbenih zahtjeva, bilo u subjektivnom bilo u objektivnom smislu.

17. Zbog takvog nepravilnog i nezakonitog postupanja izreka presude je proturječna sama sebi, jer je istovjetan tužbeni zahtjev, u odnosu na iste iznose glavnice i u odnosu na istog tuženika (s razlikom samo u odnosu na tehnički način određivanja zakonskih zateznih kamata), istovremeno odbijen kao neosnovan i prihvaćen kao osnovan.

18. To predstavlja takav nedostatak zbog kojeg se pobijana presuda ne može ispitati, pa je njenim donošenjem učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a na koju drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti s obzirom na vrijeme pokretanja ovog postupka, a ujedno i tužitelj i tuženik u svojim žalbama izričito i sadržajno (tvrdeći da je obrazloženje nejasno) ukazuju na navedenu bitnu povredu.

19. Zbog toga je prvostupanjska presuda ukinuta i predmet vraćen na ponovno suđenje prvostupanjskom sudu na temelju odredbe čl. 369. st. 1. ZPP-a.

20. Zbog učinjene bitne povrede odredaba parničnog postupka, prvostupanjski sud će u ponovljenom postupku najprije otkloniti uočenu bitnu odredbu tako što će pozvati tužitelja da tužbeni zahtjev postavi tako se o njemu može pravilno i zakonito odlučivati, te pri tome voditi računa da se o istom zahtjevu ne može dva puta odlučivati, neovisno o tome kakvu mu je osobitost pridodao tužitelj. Potom će na temelju izvedenih dokaza pravilno i potpuno utvrditi sve bitne činjenice i na njih pravilno primijeniti odredbe materijalnog prava o obvezi naknade štete nastale povredom ugovorne obveze, te o tužbenom zahtjevu donijeti pravilnu i zakonitu

odluku. U toj odluci će ponovo odlučiti o troškovima cijelog postupka, dakle i o troškovima ovog žalbenog postupka (čl. 166. st. 3. ZPP-a). Imajući u vidu tuženikove žalbene navode koji ukazuju na nedostatke u obrazloženju pobijane odluke, osobito u odnosu na činjenice koje su utvrđivane vještačenjem, skreće se pozornost prvostupanjskom sudu na to što sve obrazloženje mora sadržavati prema odredbi čl. 338. st. 4. ZPP-a. S obzirom na to da je riječ o naknadi štete, valja o tome, u slučaju prihvatanja tužbenog zahtjeva, voditi računa i prilikom određivanja stope zateznih kamata, na što je i tuženik ukazao u svojoj žalbi, ukazujući na to da su one dosuđene po nepostojećoj stopi.

Zagreb, 1. listopada 2024.

Predsjednik vijeća
Raoul Dubravec

Dokument je elektronički potpisan:
Raoul Dubravec

Vrijeme potpisivanja:
09-10-2024
13:17:40

DN:
C=HR
O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
2.5.4.97=#0C1156415448522D3937333439333636353139
OU=Signature
S=Dubravec
G=Raoul
CN=Raoul Dubravec

Broj zapisa: **9-3086d-48975**

Kontrolni broj: **0ff84-e7559-8cc8d**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=Raoul Dubravec, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.